

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การแสวงหาความรู้เป็นสิ่งที่ประเสริฐยิ่งสำหรับมนุษย์ และถือเป็นหน้าที่ของมวลมนุษยชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็นมุสลิม พวกเขาเหล่านั้นจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสนาของตน เพราะศาสนาคือวิถีแห่งการดำเนินชีวิต (อิบราฮิม ณรงค์รักษาเขต, 2546 : 27) เมื่อมุสลิมมีความรู้เกี่ยวกับศาสนาแล้วจะก่อให้เกิดผลดีในการดำรงชีวิต เนื่องจากหลักการอิสลามเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมุสลิมให้เป็นคนดี มีสติปัญญา กรทำความดี ละเว้นความชั่ว เพื่อเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานซูเราะห์ อัลอะลัก ฮายะฮ์¹ ที่ 1-5 ความว่า “จงอ่านเถิด ในนามแห่งองค์อภิบาลของเจ้า ผู้ทรงบันดาล พระองค์ทรงบันดาลมนุษย์จากก้อนเนื้อ(ที่วิวัฒน์จากก้อนเลือด จากอสุจิ เป็นลำดับ) จงอ่านเถิด และพระองค์อภิบาลของเจ้า ผู้ทรงเอื้อเฟื้อยิ่งนัก ซึ่งสอนความรู้ด้วยกับปากกา พระองค์ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้” ท่านรอซูล² ได้กล่าวในประเด็นการศึกษาเช่นกัน ความว่า “ การศึกษาเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิม” รายงาน โดย อะหมัด และอิบนูมาญะฮ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 1)

การเรียนรู้อิสลามศึกษาให้ผู้เรียนมีศรัทธามั่น และปฏิบัติตามคำสอนของอิสลามนำมาพัฒนาตน ครอบครัว และสังคม (กรมวิชาการ, 2546 : 14) ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, 2546 : 11)

ภาษาที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้ในหลักสูตรอิสลามศึกษา เพื่อการฟัง พูด อ่าน เขียน และเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลามประกอบด้วย 2 ภาษา คือ ภาษาอาหรับและภาษามลายู ภาษาอาหรับเป็นภาษาหนึ่งที่เป็นภาษาสากล ใช้ในการสื่อสารอย่าง

¹ หมายถึง ชื่อบทของอัลกุรอาน

² หมายถึง โองการอัลกุรอาน มีความหมายเทียบเท่าประโยค

³ หมายถึง ศาสนทูตผู้ที่น่าสารอิสลามจากองค์อัลลอฮ์ผ่านเทวทูตแห่งพระองค์ มาเผยแพร่ให้กับมนุษย์ชาติ ในที่นี้หมายถึงท่านนบีมุฮัมมัด

กว้างขวาง และเป็นภาษาที่ใช้ในองค์กรสหประชาชาติ ภาษาอาหรับเป็นภาษาของคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของท่านนบี (อัล-ฮะดีษ) ซึ่งเป็นธรรมนูญและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของมุสลิม การศึกษาและการเรียนรู้ภาษาอาหรับจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจหลักคำสอนจากคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของท่านนบี মুฮัมหมัด (ศอลฯ)¹ และเป็นประโยชน์ในด้านการสื่อสารในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร การประกอบอาชีพ (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 . 2546 : 1) মুฮัมหมัด อับดุลจับบาร์ เบก (Muhammad Abdul Jabbar Beg , 1983 : 46-47) กล่าวว่า ภาษาอาหรับเป็นภาษาพิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม แหล่งที่มาของศาสนาอิสลาม คือ คัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของท่านนบี ก็เขียนด้วยภาษาอาหรับ คัมภีร์อันเป็นที่มาของศาสนาอิสลามดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นชาวอาหรับหรือไม่ใช่ชาวอาหรับทั่วโลก จะต้องอ่านจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอาหรับ ภาษาอาหรับเป็นสื่อของศาสนาอิสลาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ภาษาอาหรับและศาสนาอิสลามมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมากที่แยกออกจากกันไม่ได้ และอับดุลเลาะฮ์ การ์รีนา (ชานน ครองศิริกุล, 2546 : 60) กล่าวว่า ภาษาอาหรับทำให้มุสลิมได้เข้าใจศาสนามากขึ้นอันเนื่องจากอิสลามนั้นมีคัมภีร์ที่มาจากอัลกุรอานและวจนะศาสดาซึ่งเป็นภาษาอาหรับ การจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับอย่างค่อเนื่องทุกช่วงชั้นจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักการ และบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม นำไปสู่การปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้อง สร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง และสามารถเผยแพร่ความรู้ต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 . 2546 : 5)

จะเห็นได้ว่า ภาษาอาหรับมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักเรียนมุสลิม โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีการเรียนการสอนควบคู่ทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ ในส่วนของวิชาศาสนานั้นหนังสือแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นภาษาอาหรับ โดยเฉพาะการเรียนในระดับสูง นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจภาษาอาหรับเป็นอย่างดี จึงจะทำให้เข้าใจในเนื้อหาวิชาต่างๆ ได้ ภาษาอาหรับจึงเป็นวิชาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนอิสลามศึกษาในระดับสูง ซึ่งผลการศึกษาของ เกษตรชัย และหิม (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะนักวิชาภาษาอาหรับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศาสนาในระดับชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในจังหวัดปัตตานี ยะลา

¹ เป็นคำย่อของ ศอลลอลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม มีความหมายว่า ขอความสันติจากองค์อัลลอลลอฮุจงมีแก่ท่าน

นราธิวาส และสตูล (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 , 2533 : 69) ผลการประเมินพบว่า ในจำนวนโรงเรียนที่รับการประเมินทั้งหมด 68 โรงเรียน มีจำนวนโรงเรียนที่มีคะแนนวิชาภาษาอาหรับ อยู่ในเกณฑ์ดี เพียง 3 โรงเรียน อยู่ในระดับพอใจ 34 โรงเรียน และอยู่ในระดับต้องปรับปรุง 37 โรงเรียน และจากผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบวิชาอิสลามศึกษานักเรียนระดับอิสลามศึกษาดอนตันปีที่ 4 (อิบติดาอียะห์) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา, 2542 : 92) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิสลามศึกษาของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาดอนตันปีที่ 4 (อิบติดาอียะห์) อยู่ในเกณฑ์ระดับพอใจ และเมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวากสัมพันธ์ (นาฮู) ต่ำกว่าวิชาอื่น และอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใจ ซึ่งวิชาวากสัมพันธ์นั้นเป็นวิชาที่เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาอาหรับ การศึกษาส่วนประกอบของประโยคต่างๆ ในภาษาอาหรับ การเปลี่ยนแปลงของคำต่างๆ ในรูปประโยคที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถเรียบเรียง พูด เขียน และอ่านได้ถูกต้องตามหลักภาษา

จากผลการประเมินดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอาหรับของนักเรียนให้สูงขึ้น การวัดและประเมินผลเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียนเป็นการประเมินผลเพื่อมุ่งหาคำตอบว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านความรู้เพียงใด และในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดการวัดและประเมินผลรวมด้านความรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัยเพื่อการปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริม นิกโต (Nikto, 2004 : 288) กล่าวว่า การประเมินเชิงวินิจฉัย (Diagnostic Assessment) เป็นการประเมินเพื่อมุ่งหาคำตอบว่า การเรียนรู้ใดที่นักเรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ได้ และสาเหตุใดหรือเหตุผลใดที่น่าจะทำให้ นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ เมื่อครูผู้สอนรู้ว่าเนื้อหาในส่วนใดที่นักเรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ได้ ครูผู้สอนจึงสามารถเน้นการสอนในเนื้อหาที่นักเรียนยังมีความบกพร่องเหล่านั้น ซึ่งเป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

การใช้แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) ก็เป็นการประเมินเชิงวินิจฉัยอย่างหนึ่ง ซึ่งสมศักดิ์ สินธุระเวช (2522 : 110) กล่าวว่า สำหรับครูการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยทดสอบนักเรียน จะทำให้ทราบข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียนอันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของครูให้ตรงจุดที่นักเรียนแต่ละคนยังบกพร่องอยู่ สามารถใช้เทคนิคการสอนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน สามารถรู้ได้ว่า เรื่องใดจุดใดที่จะต้องมีการสอนซ่อมเสริมหรือเพิ่มเติม ส่วนนักเรียนแบบทดสอบวินิจฉัยจะช่วยให้ นักเรียนได้สำรวจตนเองว่า มีจุดประสงค์ใดที่

นักเรียนยังบกพร่องอยู่สมควรได้รับการแก้ไขทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน และทำให้นักเรียนเข้าใจตัวเองดีขึ้น สามารถเรียนรู้เนื้อหา และบทเรียนได้มากและแจ่มแจ้ง

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในรายวิชาภาษาอาหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อครูผู้สอนจะได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความบกพร่องทางภาษาอาหรับของนักเรียน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนมีพื้นฐานภาษาอาหรับที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการเรียนในระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องทางภาษาอาหรับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของความบกพร่องระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ สัดส่วนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่บกพร่องแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ได้แบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาอาหรับ ระดับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. ครูผู้สอนได้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน เพื่อสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับ

3. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนภาษาอาหรับและครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยภาษาอาหรับในระดับชั้นอื่นๆ และในรายวิชาอิสลามศึกษาอื่นๆ

4. เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา จำนวน 6,805 คน

2. แบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาอาหรับ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบวินิจฉัยระดับทั่วไป (General Level) ที่มุ่งวัดเพื่อการวินิจฉัยการเรียนวิชาภาษาอาหรับตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. เนื้อหาที่ใช้สำหรับสร้างแบบทดสอบเป็นเนื้อหาด้านคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ตามหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานภาษาอาหรับ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. แบบทดสอบวินิจฉัยภาษาอาหรับ หมายถึง แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย 5 เนื้อหาย่อย ได้แก่ จำนวนนับ คำศัพท์ คำบุพบท คำสรรพนาม และการใช้คำถาม

2. ความบกพร่อง หมายถึง การไม่ผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ความจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละเนื้อหา

3. คะแนนจุดตัด หมายถึง คะแนนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แบ่งผู้เรียนเป็นผู้รอบรู้ ซึ่งแสดงว่านักเรียนไม่มีความบกพร่องในจุดประสงค์นั้น โดยใช้วิธีกำหนดคะแนนจุดตัดตามแนวคิดของซีแชนและเควิส